

Copyright: P. Lehrmann

Martin A. Hansen fortæller

Jeg kan fra mit arbejdsrum sidde og se ud over en mark. Jeg kender godt den landmand, som ejer og dyrker den mark. Jeg har hørt om den bonde, som havde den før ham, men ham har jeg ikke kendt. I gamle papirer kan man læse, hvad de bønder hed, som dyrkede den samme mark for hundrede, for to hundrede, ja næsten tre århundreder siden. Men det er bare deres navne der står i papirerne. Der står ikke, hvad der gik og tænkte og snakkede om. Bare navnene. Og navnene er glemt af alle, der nu bor i landsbyen. Og deres grave findes ikke mere. En grav fra nyere tid varer ikke længe. De er borte, ingen spor efter dem, kun navnet i de gamle, gule papirer. Og går man så fire århundreder tilbage, er der ingen papirer, som gemmer navnet på den mand, som den gang havde jorden. Han og hans kone, hans børn, hans karl og pige, hans dyr, al hans tale og tanker, alting er forsvundet i mørket, og hvor længe vi så ledte, ville vi intet å at vide om ham. Men før ham har der gået mange, mange på den mark. Glemte, borte allesammen. I nærheden af marken ligger en langdysse. Det er da meget muligt at den jord var dyrket for fire tusind år siden. Tænkte man sig nu, at alle de bønder, som har dyrket den plet jordi tidernes løb, kom og besøgte ham der nu har gården, så kunne de ikke være i hans hus, for de ville være mellem hundrede og halvandet hundrede i tal. Og de ville stå og se på hverandre, i vidt forskellige klædedragter, og mange af dem ville ikke forstå et muk af hinandens tale, så uhyre meget er sproget forandret i tidens løb. Men stillede de sig op på række, med den første bonde i den ene ende og så den næstældste, og så den tredje og så videre, så kunne snakken gå lige fra den ene ende til den anden af den lange række, og selv om historien lød helt anderledes i den nulevende bondes mund, så var det samme historie alligevel. Sådan er erindringen gået i den lange række, fra mand til mand, og det kan hende vi har enkelte historier, som synes at stamme fra de ældste.

Har I aldrig stået med en gammel ting i hånden og mærket, hvordan den ligesom længes efter at fortælle. Men den er stum. Den ville gerne fortælle, hvad den har været brugt til, hvad menneskene har gjort ved den, tænkt og sagt. Men den er stum. Man må selv vide noget for at få den til at fortælle. Eller har I aldrig tænkt på, at alle de glemte, mennesker, hvis rester jorden skjuler, gerne ville fortælle os noget. Gerne ville komme og hviske os i øret, hvad de vidste. Det er glemt, det er tabt, det er noget af vort folks tanker som er begravet i jorden. Og så går vi og leder efter spor, så vi kan høre en lille smule af deres tanker. Det er historie. Måske kommer os meget mere ved end vi tror. Vi stammer jo fra de glemte folk. Vi har noget af deres sjæl i vor sjæl. Og når vi opdager noget om deres sjæl, så er det, som om vi har opdaget noget i vort eget hjerte og sind.

DET ER HISTORIE.